

EL DEMÓCRATA

ORGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRÁTICA

Número suelto, 10 cénts.

Saldrá los domingos

Trimestre, 1'25 ptas.

Los trabajos insertos en este periódico, se publican bajo la exclusiva responsabilidad de sus autores.

Redacción
Calle de Corró, 96

Administración
Calle de Clavé - Imprenta

Anuncios a precios convencionales
No se devuelven los originales

CANDIDATURA PARA CONCEJALES

DISTRITO PRIMERO

Francisco Torras Villá
Juan Montaña Riera

Granollerins:

La **COALICIÓN LLIBERAL DEMÓCRATA** va a les eleccions del diumenge que ve.

No us hem pas de fer l'apologia de la nostra candidatura. A tots els que l'integren, els coneixeu prou: són honrats, i això ja basta. No us direm res absolutament tampoc de la candidatura contraria: a alguns dels que'n formin part, també'ls coneixeu, **i més que de sobres.**

La tría, no és dubtosa.

Penseu, només, que si voteu'ls nostres candidats no us haureu d'averkonyir d'ésser granollerins, com succeeix ara, que'l nostre nom porta a sobre l'estigma d'immoralitat.

Penseu que si'ls nostres candidats surten triomfants, es normalitzarà la vida municipal, tant malmenada de ja fa tants anys.

Tingueu en compte que si'ls

nostres amics poden exercir el càrrec, s'haurà acabat el descrèdit que, com llosa de plom, pesa damunt l'honra del nostre poble, que avui no té crèdit ni per una pesseta.

Estigueu convençuts que de les pessetes que pagareu per a desenrotllar la vida municipal, tots els seus céntims seran per a higienitzar i embellir a nostra vila, en primer terme; — ja que avui, per a vergonya de tots, ja quasi no la coneixem — i per a anar pagant, després, l'enorme quantitat de mils pessetes que'ls marmallers de la cosa pública ens deixaran, com infaust record que guardarem per molts anys.

I, per fi, tingueu la plena seguretat de que'ls que surtin elegits, junt amb els amics que encara hi queden, al fer la distribució del que tinguem de pagar, es farà

amb la més estricta justícia, i no com, per desgracia, anava a succeir fa poc temps amb el célebre **Reparto**, de tant trista memoria, que va bastar que'ls homes de bona voluntat, que avui estan al costat nostre, s'hi oposessin, per a que caigués amb horrorós estrépit, per a vergonya dels seus confeccionadors.

Si teniu en compte tot això, que amb sinceritat us ho diem, el triomf serà esclatant i els aires de **IVICTORIA!** foragitarán, per a sempre més de la Casa que és de tots, als eternals acaparadors i malgastadors dels nostres interessos.

Aquest és el programa que, comptant amb els vots dels granollerins honrats, anem a realitzar el pròxim bieni, posant així una fita d'honradesa a l'administració municipal de la nostra vila.

Granollers, novembre de 1915

LA COMISSIÓ ELECTORAL:

Manuel Pagés : Jaume Estrada :
Joan Barbany : Eduard Pujol :
Francesc Torras : Esteve Garrrell : Josep Xiol : Domingo Jonch : Joan Montaña : Lluís Vallcorba : Marius de Boét : Lluís Busquets : Climent Algueró : Josep Bonet : Jaume Marqués : Josep Estapé.

Elector del districte 1.º

El matí del diumenge, abans d'anar a votar, fes el favor de passar per les oficines electorals: **CASA GRILL.**

CANDIDATURA PARA CONCEJALES

DISTRITO SEGUNDO

Ramón Novellas Lladó
Juan Barbany Masó

Elector de Granollers:

Si vols veure ben encarrilada l'administració de la nostra vila, dona't teu sufragi en pró de la candidatura de **Coalició Liberal Demócrata**.

***

En Barangé, en Tardá, en Coma i en Blanxart, varen ésser els autors del **Reparto**.

Avui, els mateixos, per a enganyar-te, es constitueixen en **Societat anónima** i's cobreixen amb la careta d'**Acció granollerina**.

No te'n fíis.

***

En Francesc Torras, en Joan Montañá, en Ramón Novellas, en Joan Barbany i en Paulí Torras, varen figurar com a capdavanters en el gloriós moviment que va **enterrar** el famós **Reparto**.

Recorda-te'n!

***

Uns i altres te demanen el vot. Per quí't decideixes? Pels que han malversat i dilapidat els teus interessos o pels que, en totes ocasions, han sortit a la defensa dels de Granollers?

L'elecció, no és pas dubtosa.

***

En Josep Coma, **apesar d'ésser convidat**, no va voler sumar-se al moviment contra el **Reparto**.

No és estrany; ja que'l seu cabdill, en Bonaventura M.^o Plaça,

va col·laborar amb en Tardá en la confecció d'aital calamitat.

En Coma, doncs, avantposa'ls séus interessos polítics, als sagrats de la nostra vila.

***

En Josep Coma, aimant com el que més, en altra época, del gloriós **¡Tots per Granollers!** a l'unir-se avui amb la raó social **Barangé, Tardá, Blanxart i C.^a**, es pronuncia entusiasta del **¡Tots contra Granollers!** que durant tants anys han vingut practicant els esmentats cacics.

***

En Tardá, ajudat per la colla d'en Barangé, va malpagar a la Companyia del Gas, 6,000 duros; tota vegada que estava, el tal deute, pendent de liquidació per l'ajuntament i d'una rebaixa oferta per la companyia.

Es diu que hi há qui té'ls comprovants de que per a gestionar el pagament, la companyia del Gas, ha regalat 3,000 pessetes a **persona influent** del nostre municipi.

***

La minoria lliberal del nostre ajuntament, que acabdilla en Torras, es va oposar a que's pagués a la companyia del Gas sense previa liquidació i aprovació de comptes.

A pesar de tot, va fer-se el pagament, perjudicant a Granollers.

En Tardá i en Barangé són els responsables.

***

A fóra, quan parlen de Granollers, riuen.

A fóra, fan befa de tots nosaltres, quan comenten l'estat anormal del nostre municipi, la nostra incultura, el nostre atrás social...

Recorda't, demá, que ets granollerí i nega't a votar per l'**Amo**, tant si t'ho demana, com si t'ho exigeix.

Fes-ho pel teu bon nom.

***

Si desitges que triomfi la candidatura de «Coalició Liberal Demócrata», no t'avinguis a combinacions de cap classe.

Una candidatura nostra, **arreglada**, és un vot que's dóna als contraris.

***

En el col·legi electoral no hi poden entrar acompanyants. Cuida't elector, de privar que als pobres d'esperit els fassin costat els que en totes les eleccions actúen de **menés**.

***

Recorda't que les aglomeracions a l'entorn de l'urna són contraries a la legalitat del sufragi. Vigila; i priva que ningú fassi possible'l trencar cap urna. La victòria és nostra.

***

Els camps están ben desllindats. A un costat, els masells i els hipócrites; en l'altre, els consents i els sincers.

***

No n'hi há prou amb votar. Es precis que convencis als teus amics, per a que també ho fassin

***

Poden més DÉU ciutadans lliures, que MIL d'esclaus.

***

Tens una bandera, que és bona i justa; no te la deixis prendre. Seria una vergonya per a tú i per la nostra vila.

***

Encare que'l vot és secret, no't sápigas greu que'ls altres s'enterin per qui votes. Si ho fas en consciència, ben poc ha d'importar-te.

***

EN COMA VA DIR...

En Coma ha donat la seva conferència de *cuantroversia* a «L'Unió Lliberal».

Actuaven de mestre ceremonies, el senyor Drapairet, que plorava d'emoció al retrobar-se entre'ls séus; de *jefe de claue*, el senyor Robert, sempre avençat, sempre republicà, i d'acompanyants, *aquell* senyor Estrany i altres senyors feien de públic el pobre senyor Serra i Dachs — que no l'hi deixen fer de concejal — i 193 senyors més, justos i cabals; 193, ni un més, ni un menys.

En Josep Coma — com en *Juan Palomo*, aquell del *yo me lo guiso, yo me lo como*, — va fer-se la presentació, va *conferenciar* i va cloure l'acte. Molt ben fet! Almenys ens va estalviar haver d'escoltar les bestieses que s'havien rumiat els oradors de l'Acció Granollerina.

* * *

I en Coma va dir...

Que ell sempre ha sigut lliberal...

Però no que demanava vots en republicà, quan va presentar-se per a diputat provincial.

Que'l senyor Tardà és l'únic home...

Però res de parlar d'administració municipal — com era'l tracte; — ni dels negocis de les *wes*, ni dels comptes del gas, ni d'altres comptes i negocis.

Que ell fou l'únic que va oposar-se, en el sí de la Popular, a que anessin en candidatura més d'un carlí...

Més, va descuidar-se de dir que ell continuà en la Popular i que fou regidor, malgrat haver-se retirat l'Esteve Garrell, ÚNIC que no va transigir amb l'hegemonia que va lograr exercir la gent de dreta, amb l'assentiment inclús de populars tant decidits i abnegats i lliberals com en Sirvent, en Camillo i en Vallhonestà, que precisament li feien costat, mentres abans d'ahir enraonava, al costat d'altres senyors, tant populars ja com ells.

Que ell fou dels que més compliren amb son deure, quan la setmana de juliol de 1909...

Però va tenir a bé callar-se que en Torras, el séu amic Torras — que va *fugir* — va haver-ho de fer per causes tant íntimes, tant de família, que ningú que tingui amor als séus honradament pot tirar-li mai en cara la seva *fugida* i menys aquells en qui en Torras confiava en absolut en aquells dies de prova.

I va callar-se també que entre'ls més significats dels séus *acompanyants* d'avui, hi han els que van fer indigna denuncia en contra d'ell, amb el pietós propòsit que és de suposar.

Que a «L'Unió Lliberal» havia de celebrar-s'hi un miting de la Popular, l'any 1911...

I, és clar: no va dir-nos qui va pertorbar-lo, perquè molts que l'escoltaven se'n recorden bé prou. I ell mateix i nosaltres també ho sabem.

Que l'oposició a en Tardà és perquè aquest no va apoiar a en Boét...

Però no va esmentar per res el recurs contra en Tardà que, junt amb en Pagès,

en Barbany, l'Estrada, en Pujol i en Torras, van firmar en Barangé, en Robert, en Puigrodón, en Deu i en Raich, que avui l'ajuden per a salvar (?) a Granollers... i a en Tardà.

Que'l REPARTO que va fer en Tardà, era un esguerro.

I que no se'l va convidar, quan la protesta dels contribuents...

I no va dir res de la campanya d'«El Vallès Nou, A FAVOR del Reparto»; ni del què va contestar en Plaja, als que van anar-lo a trobar... ni que des d'are, al convidar-se per a actes públics, s'haurà de fer aixecant-ne acta notarial o fent firmar rebut a l'interessat.

Que mai s'havia vist com are la compra de vots. Que mai com are hi havien hagut senyors amb tres mil duros a la cartera, per a ésser concejals. I que això és un afront...

I la gent va aplaudir.

La gent del mercat. Els negociants, els firaires Els que compren a l'engròs i els que's venen a la menuda.

Els compradors i els venuts de tota la vida, van entusiasmar-se.

Fins van aclamar-lo'ls que's dediquen a la cria de goços, pel procediment de la caritat! Fins van aixecar-se, aclamant-lo, els pobres que adoren al *Senyor totpoderós* que durant l'any els compra per valor de tres pessetes a la seva botiga, o bé'ls dona un rosegó, unes calces o un gec de vellut, a condició d'abordar-los contra'ls que critiquin la seva actuació pública.

En Josep Coma no va dir que si hi hà qui té tres mil duros, no'ls té precisament per u ésser concejal; sino que'ls té per a oposar-los als duros dels cacics de Granollers, que fa trenta anys els utilitzen per a privar que la voluntat del cos electoral triomfi.

En Josep Coma no va dir tampoc que'ls tres mil duros que té un senyor, per a anul·lar la força dels duros d'altres se-

nyors, els ha adquirit honradament, fóra de la Casa de la Vila.

Si ho havés dit, això, a alguns no'ls hauria agradat prou, ni'l senyor Drapairet hauria pogut plorar d'emoció, tot petonejant-lo i eixugant-li la suor del seu ample front.

Elector de Granollers:

Recorda't d'aquell ciutadà que, dirigint-se a son rei, va dir-li: **Cada un de nosaltres val tant com Vós i, tots junts, més que Vós.**

***

Amb el teu vot has de dir si vols que continuï l'actual estat de coses. Si creus que sí, pitjor per tú i per tots.

***

No ajudis, amb ta passivitat, a sostenir la mala administració que fins avui hem patit.

***

Pensa, elector, que pot venir d'un vot. Procura que'l teu no falti, per a la regeneració del nostre poble.

***

Elector del districte 3.er

Si tens cap dubte; si veus res d'anormal, acut immediatament a l'oficina d'aquest districte, Sta. Elisabet, 5 i 7: Casa Montañá.

CANDIDATURA PARA CONCEJALES

DISTRITO TERCERO

Paulino Torras Villá

Elector de Granollers:

¿Has llegit el manifest de l'«Acció Granollerina?»

¿No t'han avergonyit les afirmacions que sotseriuen els senyors de la Comissió?

¿No t'han fet llástima i fàstic aquests que van a regenerar a la nostra vila, del braç dels que fa trenta anys treballen per a ensoorrar-la?

***

Fixa't qui són els que't demanen el vot per l'«Acció Granollerina»:

En Josep Barangé, al qual «El Vallés Nou» l'ha titllat d'**Home funest**.

En Joan Robert, del qual tot-hom recorda les campanyes contra en Tardà i C.^a

En Josep Coma, l'autor del **¡Tots contra Granollers!**; l'ànima de la Popular; el verb dels anticaciquistes... fa poc temps.

En Jaume Serra i Dachs, autor de **L'home funest**.

L'Esteve Camillo, fideuer i concejal de reserva.

En Narcís Sirvent, etern aspirant a regidor.

L'Ignasi Vallhonestà, el que va expulsar de «La Unió Lliberal» a en Lluís Castellà, **per falta de pago**.
I el popular Amadeu Ventura.

***

Tot bon ciudadà ha de votar a primera hora, i vetllar, després, per la legalitat del sufragi.

***

Lliberals:

Impedim, en la forma que sia, la coacció i el soborn.

***

Exerceix ton dret amb dignitat. No vulguis que'ls teus fills hagin de pagar tes errades o febleses.

***

Qui vulgui **gangues** que no vingui amb nosaltres. Primer és l'interés de tots a les conveniències particulars.

***

Tots estimem i volem la Llibertat. Nosaltres, respectant la dels altres; els dèspotes, per a

prostituir-la, en ús exclusiu propi.

***

Moralitat, Administració, Econòmies. Heus-aquí nostre programa. Qui'l trobi acceptable, que segueixi.

***

Contra les coaccions, no hi há més que un remei, elector: l'ESTACA.

La política de la LLIGA i la política local

(Acabament)

Conseqüència lògica d'aquesta política de la Lliga que sembla tenir sols per lema el manar, manar i manar, és el què està passant en aquest districte, i cenyint-nos més a la qüestió, en aquesta, vila que tants elements té per a ésser i per a representar molt més del què és i del què representa.

Entrant a fer comparacions en la política local, haig de fer ús dels *datos* que'm donen dos documents publicats pels dos caps de les dues aglomeracions que's disputaran les regidories el prop vinent dia 14: la conferencia del senyor Torras, tal com vàrem sentir-la de sos llavis, i la fulla que, amb el títol de «Vida local», publicà el senyor Coma, per a refutar certs càrrecs que li feren en la abans aludida conferencia. També hem recollit algunes notes fóra de la gent política, entre'l què se'n diu el verdader poble, i que moltes voltes, en la seva incompetència, és el que fa més justos judicis.

Ambdós exposen la forma com s'inicià el moviment purament local conegut per la Popular; tots dos parlen del seu origen, de la seva actuació, en la qual tots dos estan conformes... Però ¿qui feu caure la Popular? Cap dels dos ho diu, pot ser per creure que tot hom ho sab, però jo, que no ho crec, vaig a dir ho: varen tirar-la a terra aquesta genteta que té una tenda, des de la qual viu, robant als treballadors i al municipi, i que, per a no doblegar l'esquena, cobra al mateix temps per un empleo imaginari de l'Ajuntament. Varen ésser aquests quants ganduls que sempre i a tot arreu mantenen els cacics, per a servir-se'n per les seves malifetes, apoiats pels que han fet una fortuna a l'esquena del poble; els mateixos que—digui'l què vulgui *El Vallés Nou*—en una fulla que firmaven insultaven ignominiosament als pares dels senyors Coma i Torras, i atacaven l'honra sens màcula d'un altre regidor company seu.

No dispo d'espai suficient per a seguir pas a pas als dos prohoms; pot-ser un altre dia ho fassi; avui dec cenyir-me al què's refereixi sols a la localitat.

Seguint aquest fi, trobo en la fulla del senyor Coma, la casualitat de l'actiut del senyor Tardà enfront les eleccions generals. Realment ja és casualitat; però també ho és que'l senyor Plaia, que mai s'havia ocupat de Granollers, des d'allavors hagi sigut el puntal més ferm del senyor Tardà. D'ambdues casualitats en

trec una conseqüència: ¿Volen dir que'l senyor Tardà, que és un perfecte comerciant, no va decantar se pel cantó que l'hi podia donar més profit? ¿Volen dir que ell no sabia que la Lliga paga tots els seus deutes, amb diners o amb dinades? D'allavors ve'l període de crisi municipal, en que alguns regidors es donaven vergonya d'esser-ho i la divisió de la majoria consistorial, tant disciplinada, segons diu el senyor Coma. Si'n devia ésser, que'l senyor Robert va alabar se d'haver fet els pressupostos actuals i el senyor Torras presentà dos recursos en contra! ¡Oh, quina harmonia!

Vingué'l cèlebre *reparto*, del qual jo dic, ben convençut que ningú pot creure que fos una obra legal i honorada.

Des d'aquí arrencà l'ajuda eficaç de la Lliga al senyor Tardà. Contra'l poble, a favor de coses que deurien ésser castigades, si justícia hi havés a la terra, es declarà'l senyor Plaia; més, ¿què li importa'l poble, ni la justícia, quan de vots se tracta?

Som a l'*Acció Granollerina*. Diu'l senyor Coma que preté fer una obra bona per a Granollers; no dubto de la seva voluntat; però, amb quí vol fer-la? Amb aquests que l'insultaren quant aquell altre moviment que tot-hom qui verament estima a Granollers creia honorat i fecond? Amb els que s'han fet rics a l'esquena del poble? Amb els que en vint anys de regir-lo l'hi han deixat un deute de moltes mils pessetes? ¡Ah; senyor Coma! *aunque la mona se vista de seda, mona se queda*.

Al meu entendre, tres poden ésser les causes que l'obliguin:

Primera: La disciplina a la Lliga;

Segona: Fer mèrits, a Granollers, per a pujar d'escalafó en el partit polític;

Tercera: Considerar bona la feina dels que van amb ell i voler fer el mateix.

Lo primer, és probable; lo segon, és possible, però jo no ho crec; lo tercer, ho conceptúo impossible, tractant-se d'ell. Si's tractés d'altres...

Joan Carreras

Armonies ACCIONISTES

En Serra está que treu foc; en Tardà no se sab avenir del què passa; en Guitet i en Carlets es fan el joc del murri, i a en Jaume Estrada li diuen PAPITU en els cartells.

Se'ns diu que un senyor que tenia ganes d'ésser concejal és el que va encarregar-se de fer els cartells de la candidatura d'Acció Granollerina i que'l despit seu és la causa d'haver-se equivocat el nom del senyor Estrada.

¿En sab res d'aixó'l senyor Serra i Dachs?